Folkeuniversitetet

Aarhus

HEARTS & MINDS

Fredag 25/9 og
lørdag 26/9 2015

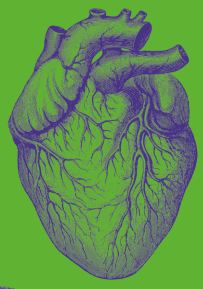

Festival med

INTELLIGENT INSPIRATION TIL GODE LIV

NORDEA FONDEN

HEARTS & MINDS VIDENSFESTIVAL

FREDAG 25/9 OG LØRDAG 26/9 2015

Folkeuniversitetet har skabt en ny festival, der sætter hjerte og hjerne i bevægelser og giver inspiration til gode liv.

Hvad ved vi egentlig om det gode liv? Og hvor finder vi det? Er det råkost eller rødvin, løbesko eller lænestol, ja-hat eller nej-hat? Eller er det glæden ved at fordybe sig i et emne? Find svarene i Aarhus, når byens Folkeuniversitet i samarbejde med universitetets forskere, eksperter, kulturinstitutioner og foreninger inviterer til festivalen *Hearts & Minds*. Festivalen løber af stablen den 25. og 26. september og på bare 24 timer præsenteres et tætpakket program med mere end 30 arrangementer på forskellige lokaliteter i byen.

På de følgende sider kan du læse meget mere om festivalens arrangementer. Du kan få viden på mange måder – også på farten i cykelsadlen, på løbeture, til dans eller parkour. Eller få stillet sulten og nysgerrigheden, når vi serverer sansemættede middage og intelligente cocktails med stof til eftertanke.

Læs også interviews med de to forskere, som pryder forsiden af programmet; læge Diana Mathilde Røpcke fra Aarhus Universitetshospital, for hvem forskning i kroppens pumpe er en hjertesag, og Leif Østergaard, professor i neurovidenskab ved Aarhus Universitet, der ved mere end de fleste om hjernens forunderlige funktion. I anledningen af årets festival har vi desuden glæden af at lancere to nye Tænkepause-bøger fra Aarhus Universitetsforlag om henholdsvis hjertet og hjernen skrevet af de to forskere.

Nordea-fonden har med en generøs bevilling ikke blot muliggjort festivalen i år i Aarhus, men også givet den et efterliv. I 2016 og 2017 vender festivalen tilbage, når den breder sig til andre byer – og sætter fokus på sundhed, trivsel og gode liv over det ganske land.

Lad dig inspirere og forføre, løb pulsen op og tankerne i gang, og få nye input til *dit* gode liv. Velkommen til et døgn fyldt med viden, inspiration og samvær.

Rigtig god festival!

Sten Tiedemann
Rektor

Noe Munck
Formand

Hanne Lundgren Nielsen
Festivalchef

Anne Marie Støvring Sørensen
Kunstnerisk leder

Marie Kruse Larsen
Administrativ leder

PRAKTISKE OPLYSNINGER

FESTIVALSEKRETARIAT

Folkeuniversitetet i Aarhus står bag Hearts & Minds.

Hearts & Minds, Folkeuniversitetet i Aarhus,
Inge Lehmanns Gade 10, 5. sal
88438000 | as@fuau.dk | hearts-minds.dk

REDAKTION

Festivalchef:
Hanne Lundgren Nielsen
Kunstnerisk leder:
Anne Marie Støvring Sørensen
Administrativ leder:
Marie Kruse Larsen
Studentermedhjælper:
Johanne Greibe Andersen
Studentermedhjælper:
Erik Elgaard Mikkelsen
Kommunikationsmedarbejder:
Mette Sejthen Damgaard
Kommunikationschef:
Peter Nørskov
Programmedarbejdere ved Folkeuniversitetet i Aarhus
Layout:
Oddfischlein og Sofie Frøkjær Justesen
Grafik:
Oddfischlein
Forsidefoto:
Nikolaj Lund

INDHOLDSFORTEGNELSE

s. 02 Forord
s. 03 Indholdsfortegnelse
s. 04 Opvarmning til festivalen
s. 05 Program fredag 25/9
s. 14 Artikel – Ole-opfinder med hjernen som passion
s. 16 Program lørdag 26/9
s. 24 Artikel – Diana vil reparere hjerter med grisevæv
s. 26 Folkeuniversitetet i Aarhus

BILLETTER

Biletter til festivalens arrangementer kan købes via **hearts-minds.dk**
Bemærk af redaktionen af festivalprogrammet blev afsluttet 11/8. Vi tager forbehold for fejl, ændringer og aflysninger. Du kan altid tjekke hearts-minds.dk for opdateret program.

NYHEDER

Tilmeld dig Hearts & Minds nyhedsbrev på hearts-minds.dk, og følg os på facebook.

Hearts & Minds er støttet af Nordea-fonden.

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

OPVARMNING TIL FESTIVAL

Del din livshistorie – Walk & Talk

HOLDNUMMER: 1521-350
DATO: 23/9, onsdag
TID: 18.00-19.00
PRIS: 100 kr. Prisen er for to deltagere inkl. to eksemplarer af Tænkepause-bogen 'Livshistorien' (Aarhus Universitetsforlag), værdi 40 kr.
STED: AU, Søauditorierne, Per Kirkeby Auditoriet - Auditorium 1, Bartholins Allé 3

Vi har alle en historie at fortælle. Del din livshistorie med en du holder af på en gåtur ud i naturen. At dele sin livshistorie skaber rum for glæde, store følelser, fællesskab, øget selvindsigt og oplevelse af sammenhæng i livet. Livshistorier er centrale for vores oplevelse af, hvem vi er, og vi bruger dem til at navigere i vores liv. De er et udtryk for dele af vores erindringer. Hvordan vi fortolker vores erindringer i et livshistorieperspektiv påvirkes af de samtaler og den kultur, vi er en del af. Ved at gå sammen er det ikke alene benene, der sættes i bevægelse. Hjertefrekvensen stiger, og der frigives stoffer i hjernen, som er med til at holde os skarpe og nytænkende. Arrangementet består af to dele:

23/09: Forelæsning
Professor i psykologi Dorthe Kirkegaard Thomsen fra Aarhus Universitet forelæser om livshistorier og fortæller om, hvordan de kan deles. Derudover vil der være forslag til gode gåruter til Walk & Talk.

25-27/09: Walk & Talk
I deler jeres livshistorie med hinanden på en gåtur. Gåturen kan også gennemføres på andre tidspunkter.

PROGRAM FREDAG 25/9

Kaptajn Jespersen gymnastik

HOLDNUMMER: 1521-389
DATO: 25/9, fredag
TID: 13.00-14.00
PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig
STED: Navitas, Inge Lehmanns Gade 10 (ved indgangen)

Hvad har Niels Bohr, A. P. Møller og Storm P. til fælles? De var alle elever hos den navnkundige Kaptajn Jespersen, der udover at undervise i stavgymnastik på sit eget institut i mere end 25 år, formidlede sin morgengymnastik til danskerne igennem radioen. På slaget syv kunne de morgenfriske tænde for radioen og starte dagen med en omgang æterbåren gymnastik på stuegulvet. Kaptajn Jespersen kom med sin faste og myndige stemme helt ind i danskernes hjem og gjorde med sin gymnastik en stor indsats for folkesundheden. Som start på festivalen har vi inviteret Kaptajn Jespersens barnebarn Margrethe Neergaard, der i dag leder Kaptajn Jespersen Instituttet, til at genopfriske filosofien bag stavgymnastikken – helt i sin bedstefars ånd. Alle, der har lyst til at prøve gymnastikken på egen krop, kan deltage. Kom i tvangfri påklædning, der ikke hæmmer kroppens bevægelser.

Den store vidensskattejagt

HOLDNUMMER: 1521-351
DATO: 25-27/9, fredag-søndag
TID: 13.00
PRIS: Gratis, bare mød op
STED: Aarhus og omegn

Tag med på eventyr for små og store tingfindere. Rundt omkring i Aarhus ligger små skatte af viden og overraskende historier om hjertet gemt. Hop med på legen, og prøv kræfter med intelligent geocaching. Geocaching er en udendørs skattejagt, hvor du ved hjælp af din smartphone eller GPS-modtager går på jagt efter små, hemmelige skatte placeret på udvalgte koordinator i naturen. I de små skattekister gemmer sig overraskende viden om hjertet, små lækkerbiskner til de hurtige, samt en logbog, hvor alle skattefindere kan dokumentere fundet og deltage i konkurrencen om spændende præmier. Koordinaterne offentliggøres på hjemmesiden hearts-minds.dk fredag 25/9 kl. 13.00, hvor du også kan læse mere om skattejagten. God jagt!

Tilmeld dig på www.hearts-minds.dk

Det rullende pop-up-køkken

HOLDNUMMER: 1521-352
DATO: 25-26/9, fredag-lørdag
TID: 13.00-13.00
PRIS: Gratis
STED: Rundt omkring i Aarhus

Lad dig inspirere af nye madteknikker og smage – lad dig overraske af det mobile cykelkøkken, der dukker op forskellige steder i Aarhus fredag og lørdag. Unge madlavere fra projektet *Food Maker* serverer mad med hjertet og inviterer til fælles madlavning omkring det rullende køkken. Vær med til at skabe et fælles måltid, få input til nye retter, og del dine egne erfaringer. Menuen i cykelkøkkenet er en overraskelse, men kan være alt fra grød til crème brûlée. Vær klar på at kaste dig ud i det eksperimenterende, og vær ikke bange for at fejle, for madlavning i cykelkøkkenet handler om madglæde og samvær. Det er gratis at være med, så spring ombord, hvis du spotter cyklen. I køkkenet er der fokus på mad og måltider for unge, af unge, til unge.

Sanser på menuen

HOLDNUMMER: 1521-353
DATO: 25/9, fredag
TID: 13.00-15.00
PRIS: 300 kr. inkl. frokost og vin/vand
STED: SANS med Früd, Mejlgade 35B

Et rødt æble. Et nybagt brød. En mør bøf. Hjernen og sanserne har stor betydning for vores smagspræferencer. Der er nemlig mere end smagssansen på spil, når vi spiser – også duft, udseende, lyd og tekstur sender signaler til hjernen og har betydning for madoplevelsen. Restaurant SANS med Früd slår dørene op til en sanseudfordrende frokost, når kokkene udfordrer dine forskellige sanser og forventninger. Lektor i fødevarer og sensorik Ulla Kidmose guider dig igennem sanserne og måltidet med overraskende sanseøvelser undervejs. Hvad sker der fx med smagsoplevelsen, når du frarøves synet eller lugtesansen?

Tænd din hjerne og løb

HOLDNUMMER: 1521-354
DATO: 25/9, fredag
TID: 14.00-17.00
PRIS: 175 kr.
MEDBRING: Liggeunderlag eller tæppe samt løbetøj efter vejret.
STED: Kunsthal Aarhus, J. M. Mørks Gade 13

Få redskaber til at genoprette balancen mellem krop og sind med kombinationen af mindfulness og løb. At arbejde med mindfulness betyder, at man nænsomt og bevidst registrerer og oplever tanker, følelser og kropslige fornemmelser uden at vurdere dem. I praksis kan teknikkerne være et værktøj til større motivation, øget opmærksomhed, bedre balance og en stærkere indre dialog i forbindelse med løb. Få indblik i mindfulness i teori og praksis gennem oplæg og praktiske øvelser i Kunsthal Aarhus' inspirerende omgivelser, og tag med på en anderledes, mindful løbetur med ph.d. i mindfulness Jacob Piet og coach og løbekonsulent Henrik Mikkelsen. Der løbes i lavt til moderat tempo med fokus på det mentale og oplevelsen, men for at bevare flowet anbefales det, at du kan løbe 5 km uden pause.

"Det er endnu ikke lykkedes at bygge en computer, som kan klare at behandle blot en brøkdel af den datamængde, hjernen konstant bruger."

Leif Østergaard
Professor i neurovidenskab, Aarhus Universitet

Intelligente cocktails – den flydende krop

HOLDNUMMER: 1521-327
DATO: 25/9, fredag
TID: 15.00-16.30
PRIS: 350 kr. inkl. 5 cocktails
STED: St. Pauls Apothek, Jægergårdsgade 76

Bag baren på St. Pauls Apothek står en forsker og én af Europas bedste bartendere side om side til en aften, der kombinerer videnskabelige oplæg med velkomponerede væsker i cocktailglassene. Adjunkt Adam Bencard fra Medicinsk Museion udruller historien om blod, slim, gul og sort galde. I små 2000 år – fra Antikken til 1800-tallet – udgjorde de fire væsker grundlaget for medicinske teorier om menneskets sygdom og sundhed, for livsstilsråd og for praktisk behandling. Dyk ned i den væskende forestilling om kroppen. Hør om åreladning, kostråd, kolerabehandling, skørbug, miasmer, igler og andet godt fra medicinens lange historie med perspektiver til den moderne biomedicinske udforskning af kroppen, hjertet og hjernen, som et åbent kemisk og molekylært system.

Hearts for Arts

HOLDNUMMER: 1521-355
DATO: 25/9, fredag
TID: 15.00-16.30
PRIS: 150 kr. Entré til museet er ikke inkluderet i prisen og skal tilkøbes på stedet. Påkrævet for deltagelse.
STED: ARoS Aarhus Kunstmuseum. Aros Allé 2

Kunst er udtryk, der gør indtryk. Nogle kunstværker gør et større indtryk på beskueren end andre, og nogle gange er man heldig at opleve et kunstværk, som sætter helt særlige spor i hjerte og sind. Tag med på en unik omvisning på ARoS med fokus på hjerte og passioner i kunsten, når udvalgte værker krydres med viden og anderledes sanselige elementer, der vil udvide kunstens dimensioner. Bliv forført af kunst, der sætter inspirerende spor i hjertet.

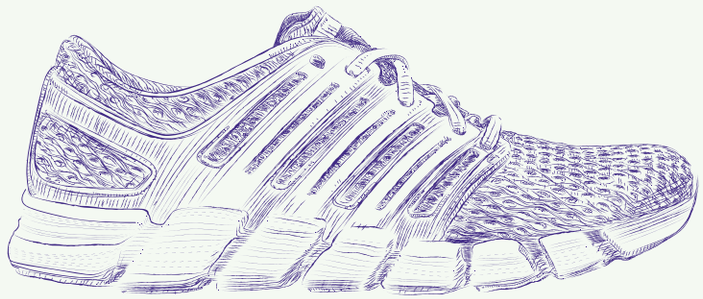

Fra blomster og bier til pikpoesi

HOLDNUMMER: 1521-356
DATO: 25/9, fredag
TID: 15.00-16.45
PRIS: 50 kr.
STED: Løve's Bog- og VinCafé, Nørregade 32

Erotik, sex og porno er på nutidens bestsellerlister og har sneget sig ind i vores sprog. Men tro ikke, at det er noget nyt! Lysten til det pirrende, tabubelagte og provokerende har altid været der. Få røde kinder, når professor i sexologi Christian Graugaard og lektor i dansk litteratur Per Stounbjerg går i kødet på menneskets ukuelige trang til at tale, skrive og dyrke kroppen og det seksuelle. Hvad kan denne trang fortælle os om gamle og nye tabuer i litteratur, sprog og samfund? Vi ser tilbage på barok pikpoesi og romantikkens intense sanselighed og forbud mod direkte kropsskildringer. Bliv provokeret – eller forført – af nutidens litterære kropsvæsker og seksuelle slangsprog. En frivol eftermiddag, som du aldrig har fået den før. Forfatter Kristina Stoltz vil afslutte eftermiddagen med oplæsning fra hendes bog 'Ét kød'. En samling erotiske fortællinger, som byder på lyst og begær og fine metaforiske beskrivelser af liderligheden.

Hjerne-spin

HOLDNUMMER: 1521-358
DATO: 25/9, fredag
TID: 16.00-17.30 eller 17.30-19.00
PRIS: 150 kr. inkl. 14 dages gratis træning i Fitness DK
MEDBRING: Træningstøj, drikkedunk, håndklæde og spinningsko (sko kan også lånes ved tilmelding).
STED: Fitness DK, Friskohuset Aarhus, Daugbjergvej 26

Nu kan du på egen krop være med til at undersøge, om hjernen lærer bedre, når viden og motion forenes. En forsker, en live DJ og en professionel spinninginstruktør inviterer alle i cykelsadlen til en anderledes, lærerig træningstime. Mens du sidder klar på spinningscyklen, fortæller lektor i læring Ole Lauridsen om læringsstile, og hvordan vi lærer, når vi bevæger os. Hør forskningens bud på, hvad der sker i hjernen, når vi udfordres i utraditionelle rammer, og få inspiration til læring på helt nye måder. Herefter stiger tempoet, når en spinninginstruktør tager over, og DJ'en fyrer op under nye rytmer og velkendte klassikere, der sætter skub i både ben og humør. Spinningniveauet er så alle kan være med – også nybegyndere. Der er mulighed for omklædning og efterfølgende bad på stedet. Vi mødes omklædte i spinningsalen.

FORSKNING PÅ SLAP LINE

FORSKNING OG STAND-UP
Oplev forskning på slap line, når stand up-komiker Sebastian Dorset byder velkommen til fem veloplagte forskere, der denne eftermiddag har forladt auditoriets trygge rammer. Tilsat stand up-komikkens dogmer udfolder forskerne sig på scenen og viser, at forskningsformidling kan være både overraskende og underholdende. Få dig et godt, sundt grin, når fysisk og mental sundhed er i fokus. Bliv fx klogere på hvorfor en truet person er en glad person, hvordan vores iboende 'abemenneske' kan komme over os i hverdagen, og bliv forundret over, at fysisk smerte ikke tidligere har været et stort tema inden for stand up. Dørene åbner kl. 15.30 med jazzmusik og en fredagsøl i foyeren. Forskerne går på scenen kl. 16.00

MEDVIRKENDE:
Hans Henrik Knoop, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
Mogens Pfeiffer Jensen, overlæge og klinisk lektor i reumatologi, Aarhus Universitet
Carsten Obel, professor i mental børnesundhed og direktør for Sundhedssamarbejde, Aarhus Universitet
Lars Østergaard, overlæge og professor i infektionsmedicin, Aarhus Universitet
Martin Vesterby, læge, iværksætter og innovationsmanager ved INNO-X Healthcare, Aarhus Universitet

VÆRT:
Sebastian Dorset, stand up-komiker og journalist

HOLDNUMMER: 1521-357
DATO: 25/9, fredag
TID: 15.30-17.00
PRIS: 180 kr. inkl. fredagsøl
STED: KaserneScenen, Langelandsgade 139

Samtalecafé: En sund sjæl i et sundt legeme?

HOLDNUMMER: 1521-359
DATO: 25/9, fredag
TID: 17.00-19.00
PRIS: 150 kr. inkl. et glas vin, øl eller vand
STED: LYNfabrikken, Vestergade 49

De fleste kender udtrykket 'En sund sjæl i et sundt legeme'. Vi bruger det ofte, når vi gerne vil understrege, at både krop og sind er vigtige for et godt liv. Men hvad er det egentlig, der gør sjælen og legemet sundt? Er kroppen bare din til at gøre med, som du vil? Hvor sidder sjælen? Og hvad har de to ting med hinanden at gøre? Til samtalecafé får du mulighed for at tage en snak om disse og mange andre spørgsmål, når filosof Anders Fogh Jensen og professor i idræt Verner Møller serverer en samtalemenu om den sunde sjæl i det sunde legeme. Tag en kollega, din kæreste eller et nyt bekendtskab under armen, og bliv lidt klogere på hinanden, jeres sjæle og jeres legemer.

Mindfulness i det grønne

HOLDNUMMER: 1521-360
DATO: 25/9, fredag
TID: 18.00-20.30
PRIS: 100 kr.
MEDBRING: Liggeunderlag og tæppe
STED: Væksthusene, Peter Holms Vej

Tag med til mindfulness i Væksthusene. At arbejde med mindfulness betyder, at man observerer og oplever tanker, følelser og kropslige fornemmelser uden at vurdere dem. Men mindfulness er mere end det. Det er samtidig en opdagelse og kultivering af menneskets naturlige potentiale for venlighed, empati og medfølelse. Kvaliteter, der ofte tilskrives hjertet. Ph.d. i mindfulness Jacob Piet giver indblik i den nyeste forskning i teori og praksis gennem oplæg og øvelser. Når roen har sænket sig og sanserne er skærpet, er der mulighed for at opleve Væksthusenes tropehus 'by night' og nyde de spændende planter og dyr, dufte og lyde, som huset gemmer på. Væksthusenes eksperter står til rådighed for spørgsmål.

Er det normalt?

HOLDNUMMER: 1521-362
DATO: 25/9, fredag
TID: 19.00-22.00
PRIS: 150 kr. inkl. kaffe, kage og entré til Museum Ovartaci
STED: Psykiatrisk Hospital, Skovagervej 2

Er du helt normal? Og er det egentlig helt vanvittigt at tale om, at noget er normalt? Vær med, når Psykiatrisk Hospital i Risskov slår dørene op til det gamle festlokale og en grundig udforskning af normalitetsbegrebet. Mød en kvinde, der lever med en psykisk lidelse, og hør, hvordan det opleves, når man ikke føler sig helt som alle andre. Overlæge i psykiatri Signe Dolmer fortæller om, hvordan en hjerne kan være normafvigende, og postdoc i filosofi Rasmus Ugilt Jensen vil indbyde til diskussion af vores overordnede forestillinger om det normale. Efter oplæg og debat er der fri adgang til kunstmuseet Ovartaci, hvor du kan opleve kunst fra tidligere og nuværende patienter. Her er bl.a. udstillet værker af den psykiatriske patient gennem mere end 50 år, Ovartaci. Oplev kunsten, og vurdér selv, hvad der er normalt.

VIDENSSHOP MED HJERNEN

Hjernen er kroppens komplekse kommandocenter. Den udgør 2 % af kroppens vægt, men bruger 20 % af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et uhyre kompliceret netværk. Men hvordan ser hjernen ud? Kan den manipuleres? Og hvordan fungerer vores bevidsthed? Alle mennesker har en hjerne, men hvad ved vi egentlig om denne fabelagtige konstruktion?

Du tilmelder dig det overordnede arrangement, og på selve aftenen kan du nå at shoppe tre forskellige foredrag efter 'først til mølle'-princippet. Første pause byder på brainfood, mens anden pause har musik på hjernen. Med i prisen er også professor i neurovidenskab Leif Østergaards nye Tænkepause-bog 'Hjernen', som udgives i anledningen af Hearts & Minds Festival. Glæd dig til en festlig aften med intelligente input til hjernen.

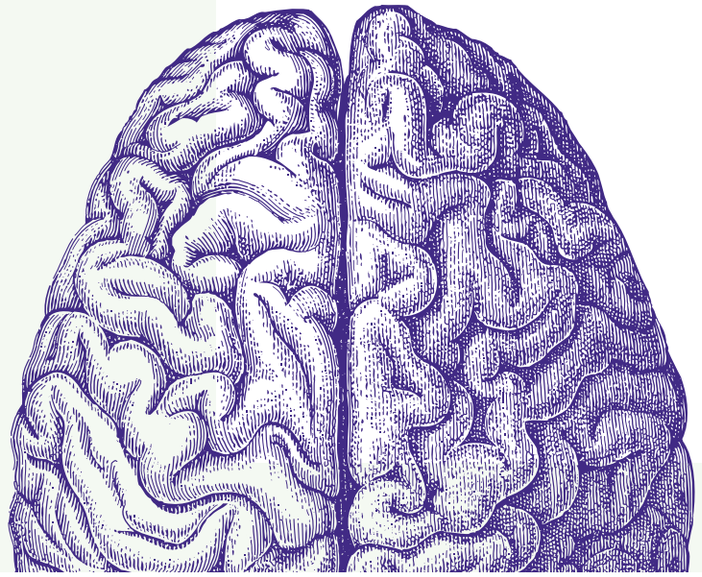

Forelæsninger kl. 19.00-19.30, 20.00-20.30 og 21.00-21.30:

Hvad består hjernen af?
Leif Østergaard, professor i neurovidenskab og centerleder, Aarhus Universitet

Musik på hjernen
Bjørn Petersen, docent ved Det Jyske Musikkonservatorium og postdoc i musik, Center for Music in the Brain, Aarhus Universitet

Hjernen og læring
Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet

Hvor sidder det perverse?
Christian Graugaard, professor i sexologi, Aalborg Universitet

Hjernen og religion
Armin W. Geertz, professor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Hjernen og bevidsthed
Morten Storm Overgaard, professor i kognitiv neurovidenskab, Aarhus Universitet

Hjernemanipulation (Show)
Niels Krøjgaard, psykologisk entertainer

HOLDNUMMER: 1521-388
DATO: 25/9, fredag
TID: 19.00-21.30
PRIS: 150 kr. inkl. brainfood-snacks, kaffe og Tænkepause-bogen 'Hjernen' (Aarhus Universitetsforlag), værdi 40 kr.
STED: AU, bygning 1530, Ny Munkegade 118

FORSKERFIGHT

Vær med til at kåre den bedste formidler blandt syv ph.d.-studerende fra Aarhus Universitet, når ForskerFight sætter fokus på formidling til hjerter og hjerner. Deltagerne skal på bare fire minutter forklare, hvad de forsker i, og hvorfor det er vigtigt. Den, som får flest stemmer fra både dommere og publikum, vinder den ærefulde ForskerFight-titel samt prisen på 10.000 kr. Du bliver klogere! Du bliver underholdt! Og du bliver afkrævet din stemme i dysten om sejren.

I DETTE ÅRS FORSKERFIGHT KONKURRERER:

Ulrik Thy Jensen, Business and Social Sciences
Silke Stjerneklar, Business and Social Sciences
Sara Konstantin Nissen, Health
Alexander Fjældstad, Health
Micki Sunesen, ARTS
Jakob Holm Jørgensen, Science and Technology
Nils Byg Jørgensen, Science and Technology

DOMMERE:

Ulrik Haagerup, nyhedsdirektør ved Danmarks Radio
Berit Eika, prorektor for Aarhus Universitet
Pernille Bandholm Jacobsen, konsulent, Klods Hans for viderekomne

KONFERENCIER:

Mikkel Frey Damgaard, journalist, DR2 Deadline

HOLDNUMMER: 1521-361
DATO: 25/9, fredag
TID: 19.00-22.00
PRIS: 180 kr.
STED: KaserneScenen, Langelandsgade 139

Mad med hjertet

HOLDNUMMER: 1521-363
DATO: 25/9, fredag
TID: 19.00-22.00
PRIS: 600 kr. inkl. tre-retters 'hjerte-menu' med to glas vin og kaffe til desserten
STED: Restaurant ET, Åboulevarden 7

Et sundt hjerte og et indholdsrigt liv er på menuen, når Restaurant ET inviterer indenfor til hjertefest. Kokkene leverer den menneskelige næring, mens forskere står for den åndelige. Mellem retterne sætter læge Bo Christensen og lektor i antropologi Susanne Højlund Pedersen fra Aarhus Universitet fokus på, hvordan mad kan være godt for hjertet og sundt for sjælen på forskellige måder.

Forret: Soufflé af dansk torsk med estragon, saltbagt selleri, brøndkarse og sauce på hjertemuslinger

Hovedret: Bryst og hjerte af fransk and med sort peber, kål og persille

Dessert: Mørk chokolade med "blødende" hjerte, vanilje, karamel, sorbet og marengs "kys".

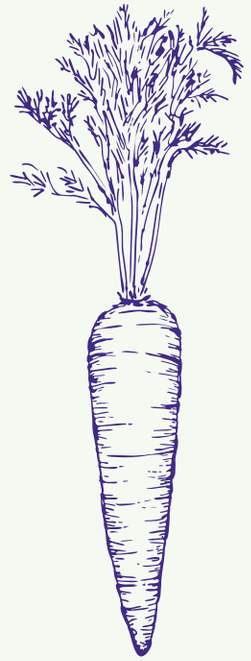

Heartbeats – viden med dans

HOLDNUMMER: 1521-364
DATO: 25/9, fredag
TID: 20.00-22.00
PRIS: 70 kr.
STED: Musikhuset Aarhus, Thomas Jensens Allé 2, Kammermusiksalen

Hvordan virker musik og dans på krop og sind? Og hvordan kan bevægelse og dans være med til at skabe glæde, sanselighed og samhørighed? Vi byder op til dans med lektor i dans og bevægelsespsykologi Helle Winther fra Københavns Universitet, docent Lena Gregersen og studerende fra RMB-uddannelsen på Det Jyske Musikkonservatorium. Alle kan danse, og musikken har ingen alder. Dansens og musikkens energi åbner kroppen, skaber ny energi, og giver os kontakt til følelser, flow og medmennesker. Dansen krydser grænser og skaber hjerterum, selvom vi kommunikerer uden vores vanlige, verbale sprog. Få en vitaminindsprøjtning af viden, musik og god energi i en blanding af videnskabelige oplæg og praktiske øvelser. Så grib chancen, og kom tættere på kæresten, kollegaen, naboen – eller bysbørn du endnu ikke kender. Vi garanterer, at du ikke kan stå stille, når der sættes gang i trommerne.

Tilmeld dig på www.hearts-minds.dk

OLE-OPFINDER MED HJERNEN SOM PASSION

Af Peter Nørskov

Hver dag året rundt får cirka 40 danskere konstateret demens 70-90.000 danskere er derfor i dag ramt af den nye folkesygdom, og antallet ventes at vokse eksplosivt i de kommende år. Derfor arbejder forskerne på højtryk for at finde et effektivt modtræk.

En af dem er 50-årige Leif Østergaard, dr. med, overlæge og professor ved Neuroradiologisk afdeling ved Aarhus Universitetshospital og siden 2004 leder af Danmarks Grundforskningsfonds Center for Funktionelt Integrativ Neurovidenskab (CFIN).

Hans foreløbige resultater tyder på, at der er grund til optimisme ikke blot for folk, der bliver ramt af en sygdom i hjernen, men også når det gælder forebyggelse og behandling af en lang række andre sygdomme som blodpropper i hjertet, kræft, sukkersyge, forhøjet blodtryk, blodforgiftning, apopleksi og kroniske smerter.

Landmandssønnen fra Årestrup mellem Herning og Viborg blev sporet ind på lægegerningen via en omvej, der gik over hovedfag i astronomi og fysik og bifag i matematik. Her skrev han kandidatspeciale om magnetisk resonans, bedre kendt som MR-scannere.

"Jeg lavede nogle forsøg med, hvordan hjernen skaffer sig blod og dermed ilt til det arbejde, som den nu skal lave og kom i den forbindelse i kontakt med en gruppe forskere i Boston, som dengang i de tidlige 90'ere var meget langt fremme med at bruge MR-scannere til at finde ud af, hvordan hjernen fungerer.

Med et overstået medicinstudie i bagagen drog han senere til netop Boston, hvor han opstillede de matematiske ligninger, der gjorde forskerne i stand til skånsomt og hurtigt at måle hjernens blodgennemstrømning. En metode, som i dag bruges verden over.

"På det tidspunkt troede man, at hvis man fik en blodprop i hjernen, så var ballet ligesom forbi – så døde dele af hjernen. Den metode vi udviklede, betød, at man fandt ud af, at der er rigtig meget væv, som er i live endda lang tid efter en blodprop i hjernen. Hvis man derfor kunne opløse blodproppen og genetablere blodgennemstrømningen, så kunne man sikre patienterne et bedre liv efter blodproppen. Vores opdagelse betød også, at lægerne turde gå i gang med en sådan behandling i den enkelte patient," siger Leif Østergaard, der betegner sig selv som lidt af en Ole-Opfinder-type med moderne højteknologi og hjernen som passion.

Ifølge Leif Østergaard har lægevidenskaben lige siden August Krogh, student fra Århus Katedralskole, nobelpristager og en af 1900-tallets største fysiologer, der i 1910'erne leverede sine banebrydende forskningsresultater, troet, at man blot skulle kende blodgennemstrømningen i et organ for at vide, hvor meget ilt det fik tilført. Den grundopfattelse viser Leif Østergaard og hans forskningsgruppes forskning nu ikke holder stik. Nøglen til gåden er tilsyneladende de mindste blodkar, kapillærerne.

"Det paradoksale er, at vi kan se, at selv om hjertet pumper blod nok igennem kroppen, så kan det være svært for den at få fat i den ilt, som blodet transporterer. Så hjernen kan faktisk godt mangle ilt, selv om den ikke mangler blod. Det tror vi har noget at gøre med, at kapillærerne fungerer dårligt. Vi kan også se, at selv om det lykkes at fjerne en blodprop i enten hjernen eller hjertet, så vi får blodgennemstrømningen op på det normale niveau, så er der stadig væv, der dør. Det kan igen have noget at gøre med, at vi ikke får alle kapillærerne genåbnet.

Det står ikke i lærebøgerne, at hjernen eller hjertet kan mangle ilt, hvis blodgennemstrømningen er normal. Men hvis man regner tingene igennem, kan det faktisk forholde sig sådan. Det fænomen kan være årsagen til, at vi får demens og måske bidrage til rigtig mange andre sygdomme. Det kan derfor være hele grundlaget for, hvordan vi behandler patienter i dag, som vi skal have revurderet," siger Leif Østergaard. Sin viden om hjernen øser han af i den netop udkomne bog 'Hjernen', som er et bidrag til Aarhus Universitetsforlags succes-serie 'Tænkepauser'.

"Det har været superspændende og en stor udfordring. Jeg har haft en rigtig god redaktør, som har stillet spørgsmål de rigtige steder. Men jeg er faktisk selv lidt imponeret over, hvor langt man kan nå omkring på 60 sider. Så læser man min bog, så ved man faktisk det meste af det, som jeg ved om hjernen," griner han.

"Det står ikke i lærebøgerne, at hjernen eller hjertet kan mangle ilt, hvis blodgennemstrømningen er normal."

Leif Østergaard
Professor i neurovidenskab, Aarhus Universitet
Mød ham til arrangementet 'Vidensshop med hjernen', s. 11

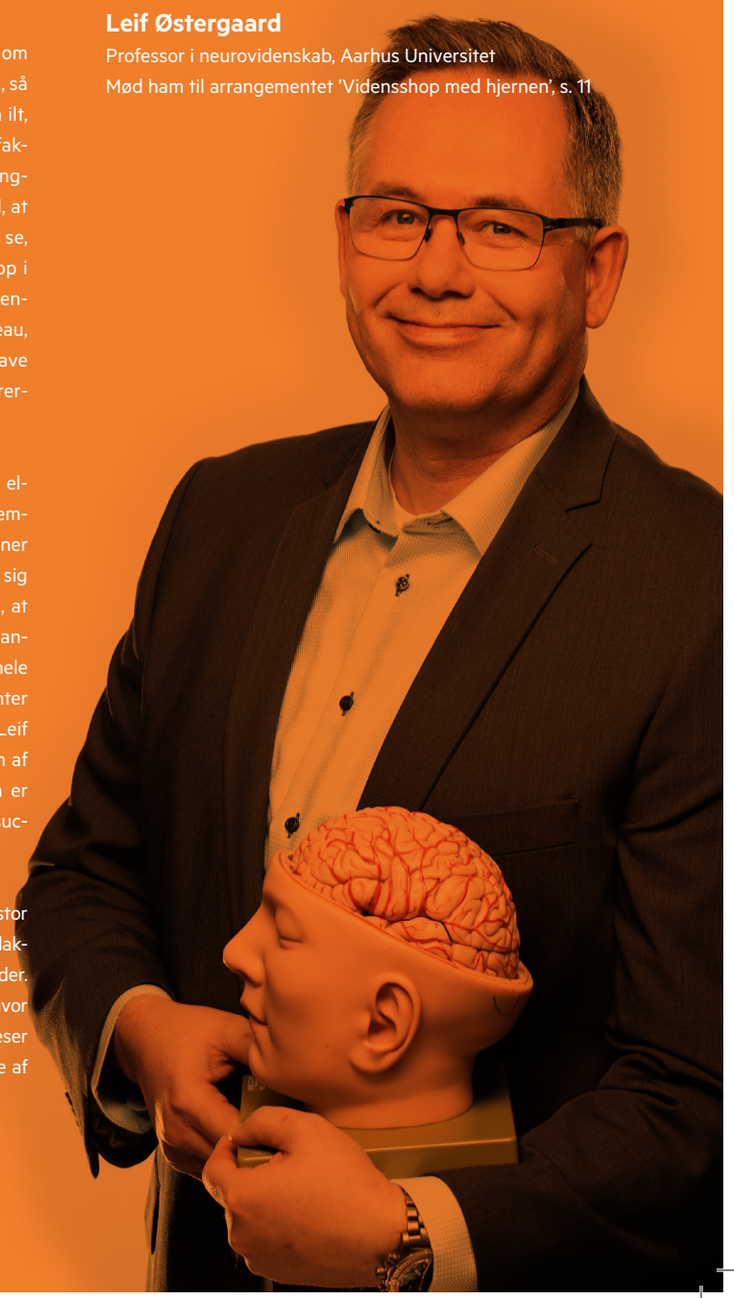

PROGRAM LØRDAG 26/9

Løb med lyset

HOLDNUMMER: 1521-365
DATO: 26/9, lørdag
TID: 06.00-08.00
PRIS: 180 kr. inkl. morgenmad og kaffe
HUSK: Mød op iklædt varmt løbetøj samt pandelampe (kan tilkøbes ved tilmelding)
STED: Helnan Marselis Hotel, Strandvejen 25

Når efteråret melder sig, og de lyse timer bliver færre, oplever mange, at energien daler og tristheden kan støde til. Hvordan undgår du, at vinterens mørke og hverdagens bekymringer får tag i dit humør? Tag med på en rejse fra mørket til lyset, og oplev nat blive til dag, når coach og løbekonsulent Henrik Mikkelsen tager dig med på en unik løbetur gennem Marselisborg Skov ind i den gryende, dugfriske morgen. Mærk, hvordan lys og motion har effekt på humør og velvære. Efter løbeturen serveres morgenmad og friskbrygget kaffe, og ph.d.-studerende i depression Mette Kragh giver indblik i, hvorfor døgnrytme, lys og motion påvirker humøret, og hvordan du selv kan modarbejde depression. Der løbes i lavt til moderat tempo med fokus på det mentale og oplevelsen, men for at bevare flowet anbefales det, at du kan løbe 5 km uden pause.

Natur-tur på to hjul

HOLDNUMMER: 1521-366
DATO: 26/9, lørdag
TID: 08.30-10.30
PRIS: 180 kr. inkl. morgenmad og kaffe
HUSK: Medbring cykel. Tag alternativt turen på gåben.
STED: Helnan Marselis Hotel, Strandvejen 25

Ikke langt fra byens trængsel ligger Marselisborg Skov – Aarhus' smukke baghave. Den store, bølgende bøgeskov byder på et enestående dyre- og planteliv og inviterer til ro og fordybelse. Men det kan være nødvendigt at vide, hvor man skal kigge, og hvad man skal lytte efter for at få de unikke oplevelser. Hør naturekspert og museumsinspektør Morten D. D. Hansen fortælle om de fascinerende planter og dyr, der gemmer sig i skoven. Til foredraget serveres en lækker morgenmad og friskbrygget kaffe, og du bliver klædt på til efterfølgende at opleve skovens hemmeligheder på egen hånd på cykel. Du vil få inspiration til gode cykelture i skoven, hvor du i eget tempo kan fordybe dig i omgivelserne og komme lidt tættere på naturen.

HJERTEVARME OG KOLDE GYS

Den fysiske oplevelse af kulde møder hjertevarme i havets forfriskende brus, saunaens varme og den særlige stemning i vinterbaderkulturen, når vi hopper i Aarhus Bugt.

Efter morgenbadningen mærkes varmen i alle kroppens celler, og lykkeforsker Christian Bjørnskov fra Aarhus Universitet leverer sit bud på, hvorfor vi danskere flere gange er blevet kåret til verdens lykkeligste folk. Er det familien, velfærdsstaten, vejret, hjertevarmen eller noget helt andet, der gør dig lykkelig? Til foredraget serveres nybagte croissanter og friskbrygget kaffe.

Da kalenderen stadig skriver efterår, og isen endnu ikke har vundet over sensommeren, kan alle være med. I Jomsborg Vinterbadeklub er der plads til både garvede vikinger såvel som nye og nysgerrige. Er du klar på en anderledes natur- og sanseoplevelse, så grib chancen, og vær med, når forskning, havgus og saunavarme forener hjerte og hjerne ved Den Permanente Badeanstalt. Kom med i jagten på lykken.

Vinterbadning gøres traditionen tro i naturens klædedragt – medbring derfor kun håndklæde, vandflaske og evt. badesko, men ikke badetøj.

Kl. 9.00-9.15: Velkomst og introduktion til livet og kulturen som vinterbader

Kl. 9.15-10.00: Badning og sauna (på egen hånd, vi mødes omklædte igen kl. 10)

Kl. 10.00-11.00: Kaffe, croissant og oplæg: Lykkeforskning og hjertevarme. Christian Bjørnskov, lykkeforsker og professor i økonomi, Aarhus Universitet

HOLDNUMMER: 1521-367
DATO: 26/9, lørdag
TID: 09.00-11.00
PRIS: 75 kr. inkl. kaffe og croissant
HUSK: Håndklæde, vandflaske og evt. badesko. Badetøj er ikke tilladt.
STED: Den Permanente Badeanstalt, Vikingeklubben Jomsborg, Salonvejen 1

Krop, kunst og croquis

HOLDNUMMER: 1521-368
DATO: 26/9, lørdag
TID: 09.00-11.00
PRIS: 150 kr. inkl. materialer og tegnebræt til at tage med hjem samt adgang til udstillingen 'Kære krop, svære krop'
STED: Steno Museet, Aarhus Universitet, C.F. Møllers Allé 2

Kroppens naturlige foranderlighed og aldring sættes under lup og betragtes i teori og praksis; fra tegnebrættet, fra kunsthistorien og fra et fysiologisk perspektiv. Start ud med croquistegning, og observer nøgternt kroppens skønhed i sin ærlige helhed. Bliv klogere på kroppens fysiologiske forandring, når lektor i idræt Mette Hansen belyser den naturlige, sunde aldringsproces i kroppen og mulighederne for at påvirke processen. Derefter vil kunsthistoriker Mia-Louise Sellerup guide dig gennem visualiseringer af krop og aldring i kunsten. Bliv klogere på, hvordan detaljen giver kunsten livagtighed, og hvordan skildringen af aldring bruges i nutidens internetsamfund. Slut af med en tur i udstillingen 'Kære krop, svære krop', og få indblik i, hvordan omgivelserne påvirker vores opfattelse af kroppen. Oplev, prøv, skab og hør kroppen i kunsten og i verden.

Sundhed bag facaden på Aarhus Universitetshospital

HOLDNUMMER: 1521-370
DATO: 26/9, lørdag
TID: 10.00-12.00
PRIS: 50 kr.
STED: Palle Juul-Jensens Boulevard 99, 8200 Aarhus N, mødelokale 4

Kom helt ind under huden på menneskets sundhed og sygdomshistorie, og få indblik i hjerte og hjerne på tætteste hold, når vi bevæger os gemmen hospitalsgangene på Aarhus Universitetshospital. Hvad har truet menneskets sundhed gennem tiden, hvilke sundhedsmæssige trusler står vi over for i dag, og hvilke banebrydende opdagelser og teknologier kan hjælpe os? Tag med på en eksklusiv vandring i menneskets sundhed og sygdom, og få et sjældent indblik i, hvordan dagens teknologi kan afhjælpe vor tids sygdomme.

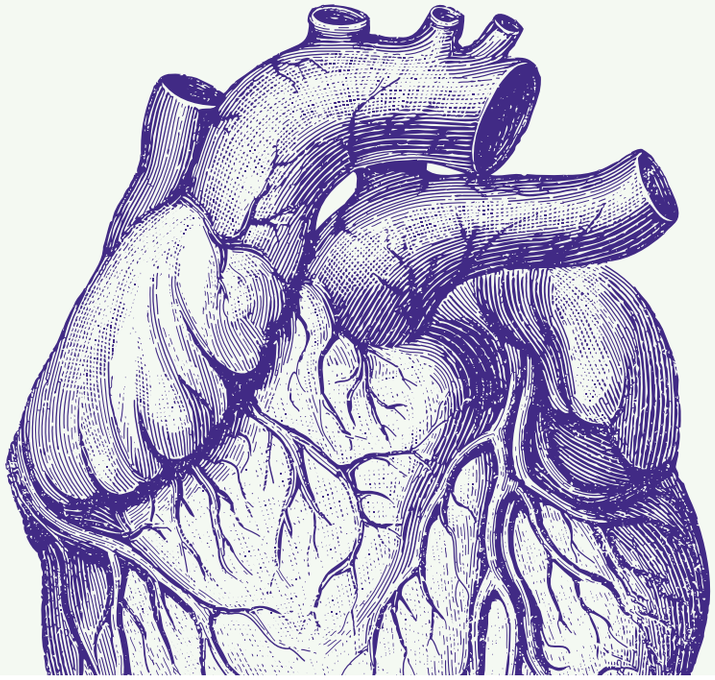

SPØRG OM HJERTET

VIDENSBRUNCH

Hvordan fungerer det menneskelige hjerte? Og hvorfor er det symbol på kærligheden? Få svar på dine spørgsmål, når tre forskere med forskellige faglige baggrunde dissekerer hjertet. Hjertelæge Diana Mathilde Røpcke tager hånd om det fysiske hjerte, filosof Anne Marie Pahuus ser på kærlighedens historie og nutid, mens psykolog Mai-Britt Guldin er bindeled mellem det fysiske og filosofiske hjerte. Videnskabsjournalist Line Friis Frederiksen er dagens værtinde og ordstyrer.

Hør om hjertets mekanismer, om mennesker kan dø af kærestesorg, og om hvordan kroppen påvirkes under forelskelse, når vi sætter hjertet til debat. Vi starter med en lækker brunch-buffet med hjertet på rette sted, og derefter følger tre forskeroplæg og god tid til spørgsmål og debat.

Med i prisen er også læge Diana Mathilde Røpckes nye Tænkepause-bog 'Hjertet', Glæd dig til en dag med skarpe vinkler og sjove facts.

10.00: **Brunch i Matematisk Kantine**
11.00: **Velkommen (I auditorium E).** Vært Line Friis Frederiksen, cand.scient. i biologi, videnskabsjournalist og forfatter
11.10: **Det medicianske hjerte.** Diana Mathilde Røpcke, læge, Aarhus Universitetshospital
11.30: **Det filosofiske hjerte.** Anne Marie Pahuus, filosof og prodekan, Aarhus Universitet
11.50: **Det psykolgiske hjerte.** Mai-Britt Guldin, postdoc i psykologi, Aarhus Universitet
12.10: **Pause og indsamling af spørgsmål**
12.30: **Debat og svar på spørgmål**

HOLDNUMMER: 1521-333
DATO: 26/9, lørdag
TID: 10.00-13.00
PRIS: 175 kr. inkl. stor brunchbuffet og Tænkepause-bogen 'Hjertet' (Aarhus Universitetsforlag), værdi 40 kr.
STED: AU, bygning 1530, auditorium E, Ny Munkegade 118. Brunch i Matematisk Kantine

FLOW I KROP OG SIND

PARKOUR FOR ALLE

Den grundlæggende idé bag parkour er at bevæge sig gennem omgivelserne i flow. I dag forbinder mange parkour med unge atleter, der springer gennem byen, men filosofien i parkour, de fysiske og mentale teknikker med fokus på nærvær og flow, er for alle og kan udføres på alle niveauer. Denne dag kan alle være med, når vi arbejder med bevægelsesfrihed, kreativitet og flow for såvel unge parkourudøvere som nybegyndere 50+ (der udbydes to forskellige hold). Sammen med ph.d. i parkour Signe Højbjerre Larsen, udøver Jacob Mortensen og nogle af landets dygtigste instruktører fra Street Movement får du indblik i, hvad parkour er, og hvordan det udfordrer både hjerne og hjerte i teori og praksis. Prøv den legende aktivitet, der giver smil på læben, og få værktøjer til fysisk og mentalt flow.

PARKOUR FOR UNGE

kl. 10.00-12.00: Workshop og viden

PARKOUR 50+ (ALLE KAN VÆRE MED)

Kl. 11.30-13.30: Workshop og viden

HOLDNUMMER: 1521-372
DATO: 26/9, lørdag
TID: 10.00-12.00 (unge) og 11.30-13.30 (50+)
PRIS: 50 kr.
HUSK: Mød op i tøj til bevægelse
STED: N. Kochs Skole, Skt. Johannes Allé 4

Hjernebio: Memento

HOLDNUMMER: 1521-369
DATO: 26/9, lørdag
TID: 10.00-12.30
PRIS: 120 kr.
STED: Øst for Paradis, Paradisgade 7-9, sal A

Hjernen består af milliarder af nerveceller, der tilsammen styrer vores tanker, følelser og adfærd. Det er hjernen, der sørger for, at vi kan navigere og skabe mening i en verden af konstante indtryk. Det er let at glemme, hvor kompleks en konstruktion hjernen er. Det bliver vi først for alvor mindet om, når noget går galt. Hvad sker der, når hjernen bliver skadet, og fx korttidshukommelsen svigter? Oplev, hvordan mening og kronologi opløses og bliver et gådefuldt puslespil i Christopher Nolans prisbelønnede thriller 'Memento', hvor en mand med hukommelsestab jagter sin kones morder. Professor i neurovidenskab Morten Overgaard klæder dig på til den hjernevridende filmoplevelse med et speedforedrag om hjernen og bevidsthed. Bered dig på en filmoplevelse, du sent vil glemme.

På toppen!

HOLDNUMMER: 1521-371
DATO: 26/9, lørdag
TID: 10.00-12.00
PRIS: 150 kr.
HUSK: Indendørssko og tøj til at bevæge sig i. Der er mulighed for omklædning.
STED: DGI-huset Aarhus, Værkmestergade 17

Udfordr højderne og dig selv, og kom helt på toppen! Både privat og i arbejdslivet kan hverdagens udfordringer til tider føles som bjerge, der skal bestiges. Men det er ikke altid lige let at besejre udfordringerne med overskud og tro på egne evner. Denne dag får du viden og teknikker til at komme helt på toppen – såvel fysisk som mentalt. Få styr på, hvordan du optimerer dine tankeprocesser med teknikker inden for anerkendende og ressourcefokuserende coaching, når udfordringerne melder sig. Chefkonsulent med speciale i systemisk coaching Henrik Isaksen klæder dig på med oplæg og coachingøvelser. Efterfølgende omsættes viden til praksis, når Danmarks højeste klatrevæg rejser sig for fødderne af dig. Få en grænseflyttende oplevelse, og begiv dig helt til toppen. DGI´s erfarne klatreinstruktører sørger for, at du kommer sikkert op og ned fra klatrevæggen. Alle kan være med, fra nybegyndere til mere erfarne udøvere.

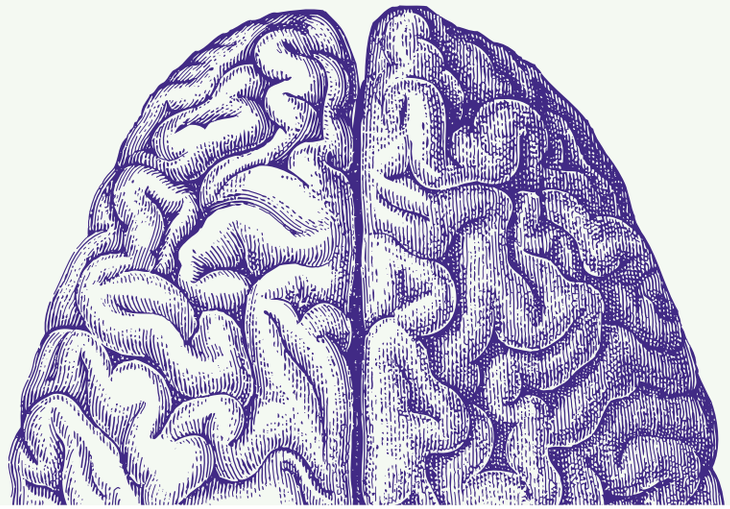

”I hvile pumper hjertet omkring 5 L blod rundt i kroppen i minuttet.”

Diana Mathilde Røpcke
Læge, Aarhus Universitetshospital

Spis havet

HOLDNUMMER: 1521-373
DATO: 26/9, lørdag
TID: 10.30-12.00
PRIS: 250 kr.
STED: Navitas, Inge Lehmanns Gade 10 (afgang fra træbroen ved Navitas)

Kom med på en eventyrlig rejse i havets forunderlige verden i Aarhusbugten. Få frisk luft til hjerne og hjerte og inspiration til din aftensmad med Aarhus SeaRangers. På turen vil en biolog fortælle om livet under overfladen; om marsvin, store fiskestimer og hvidhajer i Danmark, og om de enestående råvarer, der findes lige under overfladen, som udgør en stor del af hele den nordiske madkultur. En fridykker vil undervejs indsamle forskellige typer af tang og andet godt fra naturens spisekammer, som du får mulighed for at smage på.

Cravings! Mad, nydelse og afhængighed

HOLDNUMMER: 1521-390
DATO: 26/9, lørdag
TID: 10.30-13.00
PRIS: 300 kr. inkl. danske, økologiske råvarer til madlavning og et glas vin
STED: VIA University College, Campus Aarhus C, Ceresbyen nr. 24

Vi elsker at spise og nyder hele oplevelsen omkring det gode måltid. Men nogle gange synes hjernen og kroppen at skrige efter særlige fødevarer, og det er svært at holde koncentrationen, hvis fx morgenkaffen, en fast food-craving, eller det daglige 'sukkerfix' ikke falder på det rette tidspunkt. Kan vi egentlig blive afhængige af mad? Vi stiller skarpt på mad, nydelse og afhængighed, når lektor i human ernæring Marianne Zangenberg Lynggaard skiller skidt fra kanel og præsenterer myter og fakta. Efter oplægget går vi alle i køkkenet med Madskab, hvor alle skal have hænderne i madlavningen og lave et lækkert måltid mad af danske, økologiske råvarer. Madskab har fokus på at gøre det sunde valg lettere og samtidig undgå de fristelser, der kan dukke op på indkøbsturen sidst på eftermiddagen. Vi slutter af med at nyde maden samme til et godt glas vin, en kold øl eller vand. Få stillet lækkersulten med viden, inspiration og madlavning.

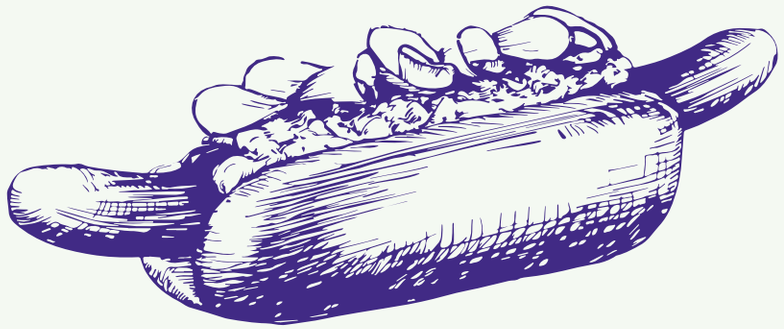

Ind i hjertet – dissektion

HOLDNUMMER: 1521-374
DATO: 26/9, lørdag
TID: 11.00-13.00
PRIS: 80 kr.
STED: Naturhistorisk Museum Aarhus, Wilhelm Meyers Allé 210

Det er på en gang både grænseoverskridende og spændende, når zoofysiolog Tobias Wang fra Aarhus Universitet denne dag dissekerer et stort dyr, og tager dig med helt ind i hjertet på den nyeste forskning i dyrs kredsløb og pumpende hjerter. Hvordan undersøger man egentlig kredsløbets funktioner hos giraffer, krokodiller, slanger og andre spændende dyr? Mens skalpeller skærer gennem hud og hår, får du indblik i dyrets inderste, hjertets evolution, og hvordan viden fra dyr i dag kan hjælpe behandlingen af hjertesyge mennesker. Pytonslanger kan fx forstørre deres egne hjerter, og giraffer trives med et tårnhøjt blodtryk, der vil give ethvert menneske nyresvigt og blodpropper. Det er en overraskelse, hvilket stort dyr, der denne dag ligger på bordet. Efterfølgende er der fri adgang til Naturhistorisk Museem, hvor du bl.a. kan besøge udstillingen Animalia, om dyrenes evolution og overlevelse fra A-Z.

X versus Y

HOLDNUMMER: 1521-398
DATO: 26/9, lørdag
TID: 11.00-13.00
PRIS: 100 kr. inkl. kaffe og sødt
STED: Kvindemuseet og Byrådssalen på museet, Domkirkepladsen 5

Vi fødes som mand eller kvinde. Eller gør vi...? Når dagligdagens samtaler falder på køn, er biologien og generne ofte i centrum. Kvinder kan ikke køre bil, og mænd er elendige til at multitaske. Piger leger med dukker og drenge med biler. Og så fødes vi forresten også med forskellige kroppe. Når man ser nærmere på forståelser af køn i den moderne verden, er den forestilling dog langt fra dækkende. Man kan føle sig som mand i en kvindekrop, som kvinde i en mandekrop, eller som noget midt imellem. Men hvad er så vigtigst – biologi eller kultur? Og sidder kønnet i hjernen eller i hjertet? Hør forskernes bud, når vi byder indenfor til en hyggelig formiddag på Kvindemuseet i Aarhus. Kaffe serveres fra kl. 11.00-11.20, hvorefter arrangementet fortsætter i den gamle byrådssal på 1. sal. Kaffe må ikke medtages i salen.

Tilmeld dig på
www.hearts-minds.dk

SUNDE HJERTER

Opvarmning til festival lørdag 19/9

Varm op til Hearts & Minds Festival i Bruuns Galleri lørdag 19/9 kl. 11.00-15.00. Et normalt blodtryk ligger omkring 120/80, men hvad betyder det, og hvordan er det nu lige med forhøjet blodtryk? Du kan få målt dit blodtryk, og få svar på dine spørgsmål, når lægestuderende fra projektet SUNDdag står klar til blodtryksmåling og en snak om sundhed.

DIANA VIL REPARERE HJERTER MED GRISEVÆV

Af Peter Nørskov

På operationsbordet ligger en bedøvet gris på 80 kilo med alle fire ben i vejret og åben brystkasse. Omkring den står tre læger i færd med at operere på dens hjerte, mens en biomedicinsk ingeniør følger med i de data, der løber ind på en skærm bag operationsbordet. Alt ser ud til at forløbe som det skal, og der er tid og overskud til at hilse på, da jeg sammen med deres kollega Diana MathildeRøpcke kigger forbi.

Vi er i kælderen under Skejby Sygehus, hvor der denne eftermiddag er livlig aktivitet på operationsstuerne, der ligger på rad og række, og hvor der dagligt bliver udført forsøgsoperationer på grise, gnavere og andre dyr. Kælderen har de seneste par år været den 31-årige 1. reservelæge og ph.d.-studerendes andet hjem. Her har hun tilbragt både dage og nætter i selskab med grisene.

I øjeblikket arbejder hun på hjertekirurgisk afdeling på Rigshospitalet i København, men holder sideløbende gang i det forskningsprojekt, som hun med støtte fra Hjerteforeningen og andre fonde regner med at afslutte til foråret. Et projekt, som om nogle år måske kan føre til, at vi kan erstatte de kunstige hjerteklapper, som lægerne i dag opererer ind i mennesker, med klapper som patientens krop selv gendanner ved hjælp af skabelon-vævsmateriale fra grisens tyndtarm.

”Mit projekt handler om den af de fire hjerteklapper der hedder trikuspidalklappen, som sidder i højre side af hjertet. Problemet med klappen er, at hvis den bliver syg, kan den være meget svær at reparere eller erstatte med en kunstig klap. Klappen består af papirstyndt og derfor meget skrøbeligt væv. Samtidig er blodtryk og blodflow lavt på højre side af hjertet, og dette gør, at kunstige klapper lettere giver anledning til blodpropper omkring klappen. Derfor undersøger vi et nyt materiale, udviklet og baseret på væv fra grisens tyndtarm. Man har fjernet alle griseceller men efterlader strukturelt og stærkt skabelonvæv. Det laver jeg en ny klap af og sætter den ind i grisen. Det specielle ved vævet er, at det stimulerer den krop, som det bliver sat ind i, til at lade kroppens og hjertets eget væv vokse ind over og ligesom gendanne den tabte struktur. Det fungerer altså som en slags skabelon, som nedbrydes og forsvinder i takt med, at hjertets eget væv vokser ind over den. Håbet er, at vi når dertil, hvor vi kan bruge det på mennesker, så vi hos udvalgte patienter kan undgå brugen af kunstige hjerteklapper, som, uanset om de er mekaniske eller biologiske, begge kan volde problemer for patienten.

Ifølge Diana MathildeRøpcke er de foreløbige resultater positive, og faktisk har man allerede i både USA og Tyskland taget skridtet videre og brugt materialet fra grisene i mennesker. Det drejer sig om i alt 19 patienter på verdensplan, der har fået udskiftet en trikuspidalklap med det nye materiale.

”Men det har været i tilfælde, hvor man ikke har haft andet valg. Om man ligefrem kan få gendannet en hjerteklap, der også holder hele livet i alle patienter, det ved vi endnu ikke. Foreløbig har man fulgt patienterne i halvandet år, hvor det fungerer og ser fint ud. Det er der, vi er nu. Men før vi med sikkerhed kan sige, at det er et alternativ til de to former for hjerteklapper vi bruger i dag, vil der gå mange år”, lyder hendes vurdering.

Diana MathildeRøpcke, der er født i Aarhus og opvokset ved Skanderborg, er som den eneste i søskendeflokken gået i sine forældres fodspor som læge og fandt hurtigt på medicinstudiet ud af, at det var kirurgien, der trak i hende.

”Jeg brænder for kirurgi. Ikke mindst på grund af det håndværksmæssige i faget, men at det lige blev hjertet, tror jeg også skyldes min interesse for hjertefysiologi og også den fascination, der altid har omgærdet den her hule muskel, som pumper dag ud og dag ind, hvert minut, hele livet og aldrig bliver træt og kan regulere ind efter, om vi er i hvile eller aktivitet. Og så kræver arbejdet som hjertekirurg også et tæt, spændende og givende teamwork med specialister på andre områder. Det er meget andet end blot kirurgi.”

Hun har netop bidraget til Aarhus Universitetsforlags ’Tænkepauser’-serie med bogen ’Hjertet’ og er i det hele taget glad for at få mulighed for at formidle sin viden også til lægfolk.

”Hjertet interesserer mange sig for, og de fleste kender en, der har fejlet noget med hjertet. Så at tale om mit fag med andre minder mig hver gang om, hvorfor det, jeg beskæftiger mig med, er så vigtigt. Jeg sætter stor pris på Interessen, som er meget inspirerende.”

”Hjertet interesserer mange sig for, og de fleste kender en, der har fejlet noget med hjertet.”

Diana Mathilde Røpcke
Læge, Aarhus Universitet
Mød hende til ’Spørg om hjertet’, s 19

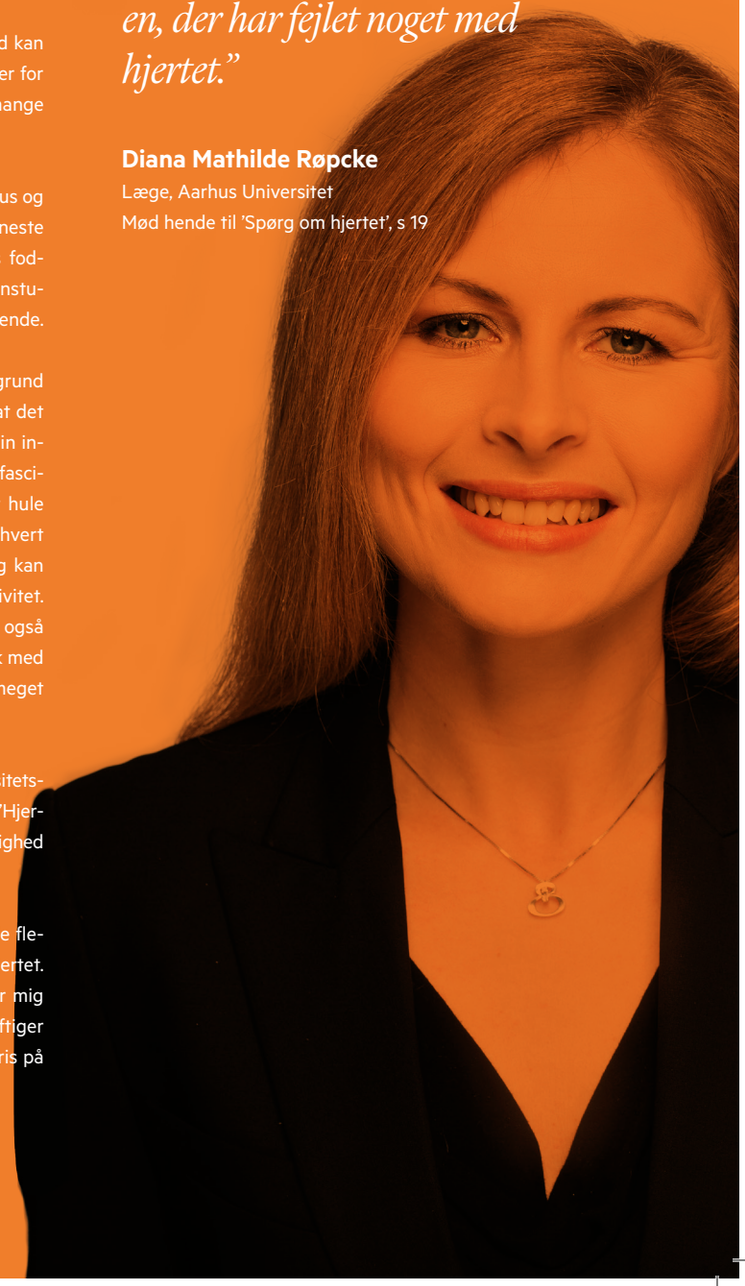

Folke*universitetet* i Aarhus

Bliv overrasket, udfordret, fascineret og forundret hele året rundt. På Folkeuniversitetet deler forskere ud af deres viden, og giver dig mulighed for at få forskningsbaseret viden i øjenhøjde.

Hvad enhver dansker bør vide

HOLDNUMMER: 1521-403
HVORNÅR? Start 19/10, 8 mandage, kl. 17.15-19.00
HVOR? Aarhus Uni, Ny Munkegade 118, auditorium E
HVAD ER PRISEN? 830 kr. (studerende 560 kr.)

Lær en kanon, læs et pensum, erhverv dig ny viden – listen over, hvad der kunne være godt at vide er lang. På Folkeuniversitetet har vi spurgt eksperterne om en genvej. Få overblik over milepæle, begivenheder og personer, som revolutionerede menneskets tilværelse, når otte forskere fortæller dig, hvad du bør vide om danmarkshistorie, film, litteratur, kunst, mennesket, sundhed, idéhistorie og teknologi. Vi giver dig ikke **GARANTI FOR AT VINDE I BEZZERWIZZER –** men det er tæt på.

Bestil efterårsprogrammet for Folkeuniversitetet i Aarhus. I programmet finder du:

279 forskellige forelæsningsrækker og events.

542 forelæsere, som stiller deres viden til rådighed.

Positiv psykologi

HOLDNUMMER: 1521-329
HVORNÅR? Start 20/10, 6 tirsdage kl. 17.15-19.00
HVOR? Aarhus Uni, Ny Munkegade 118, auditorium E
HVAD ER PRISEN? 630 kr. (studerende 410 kr.)

Er der fordele ved **ET HALVT FYLDT GLAS**, et smil på trods og ved at kunne sige pyt? Ja, det ved vi godt, men hvordan bringer vi os derhen, hvor det bliver lidt lettere at trives? Positiv psykologi er en videnskabeligretning om, hvornår og hvorfor vi trives og blomstrer. Bliv inspireret af forskning, der gør en forskel for mennesker.

Fremtidens teknologier

HOLDNUMMER: 1521-15
HVORNÅR? Start 21/10, 6 onsdage, kl.19.30-21.15
HVOR? Aarhus Uni, Ny Munkegade 118, lokale D113
HVAD ER PRISEN? 630 kr. (studerende 410 kr.)

Hvem kan svare på spørgsmål om fremtiden? Spørgsmål som: Vil vores hjerner smelte sammen med computerteknologien? Kan vi få skiftet slidte kropsdele ud med nye? Hvor kommer fremtidens energi fra? Gem spørgsmålene til forskerne. Hør, om avancerede teknologier, der kommer til at få en enorm betydning for vores samfund.

Hvordan måler og vejer vi verden?

HOLDNUMMER: 1521-228
HVORNÅR? Start 21/10, 5 onsdage kl. 19.45-21.30
HVOR? AU, bygning 1530, lokale G116, Ny Munkegade 118
HVAD ER PRISEN? 530 kr. (studerende 360 kr.)

Nu skal vi have svar? Er vi virkelig et samfund gennemsyret af tillid? En demokratisk mønsterelev? **VERDENS LYKKELIGSTE LAND**? Ja, kært barn har mange navne. Og sådan gælder det i allerhøjeste grad også for Danmark i alverdens internationale målinger af fx tillid, demokrati og lykke. Men hvordan måler og vejer vi egentlig verden? Hvem klarer sig godt? Og hvad skal alle de målinger nytte?

En dejlig buffet (tjek den selv) samt kaffe og kage kan købes i forbindelse med forelæsningerne på Folkeuniversitetet i Aarhus.

Mindfulness

HOLDNUMMER: 1521-180
HVORNÅR? 22/10, 7 torsdage kl. 17.15-19.00
HVOR? Aarhus Uni, Ny Munkegade 118, lokale D113,
HVAD ER PRISEN? 730 kr. (studerende 510 kr.)

Når dine medmennesker og du selv er nærværende, så kan det mærkes. Få indblik i hvad forskerne ved om mindfulness. en tid præget af stress, forandring og effektivitet samt konstant kontakt med mange mennesker kan det være en stor udfordring at være nærværende. Men evnen kan trænes og være et **MIDDEL TIL STRESSHÅNDTERING, FOREBYGGELES AF DEPRESSION OG FORBEDRING AF LIVSKVALITET, RELATIONER OG SAMARBEJDE**.

Selvkontrol og intelligens – dine vigtigste kompetencer

HOLDNUMMER: 1521-181
HVORNÅR? Start 22/10, 6 torsdage kl. 19.45-21.30
HVOR? Aarhus Uni, Ny Munkegade 118, lokale G116
HVAD ER PRISEN? 630 kr., studerende 410 kr.

Hvis der lå et stykke chokolade foran dig, ville du så **SPISE DET MED DET SAMME**? Eller kunne du vente 20 minutter, hvis du fik endnu et stykke? Hvad er selvkontrol egentlig, og hvordan spiller evnen sammen med et begreb som intelligens?

Se med andre øjne!

Karina Lykke Grand, adjunkt i kunsthistorie ved Aarhus Universitet, er på forsiden af Folkeuniversitetet i Aarhus' efterårsprogrammer.

Se hele programmet på vores hjemmeside www.fuau.dk

PROGRAM

OPVARMNING TIL FESTIVAL

TID	ARRANGEMENT	SIDE
19/09 11.00	Sunde hjerter	23
23/09 18.00	Del din livshistorie	04

FREDAG 25/09

TID	ARRANGEMENT	SIDE
13.00	Kaptajn Jespersen gymnastik	05
13.00	Den store vidensskattejagt	05
13.00	Det rullende pop-up-køkken	06
13.00	Sanser på menuen	06
14.00	Tænd din hjerne og løb	06
15.00	Intelligente cocktails	07
15.00	Hearts for Arts	07
15.00	Fra blomster og bier til pikpoesi	08
15.30	Forskning på slap line	09
16.00	Hjerne -spin	08
17.00	En sund sjæl i et sundt legeme?	10
17.30	Hjerne-spin	08
18.00	Mindfulness i det grønne	10
19.00	Vidensshop med hjernen	11
19.00	Er det normalt?	10
19.00	ForskerFight	12
19.00	Mad med hjertet	13
20.00	Heartbeats – viden med dans	13

LØRDAG 26/09

TID	ARRANGEMENT	SIDE
06.00	Løb med lyset	16
08.30	Natur-tur på to hjul	16
09.00	Hjertevarme og kolde gys	17
09.00	Krop, kunst og croquis	18
10.00	Sundhed bag facaden	18
10.00	Spørg om hjertet	19
10.00	Flow i krop og sind – parkour	20
10.00	Hjernebio: Memento	21
10.00	På toppen!	21
10.30	Spist havet	22
10.30	Mad, nydelse og afhængighed	22
11.00	X versus Y	23
11.00	Ind i hjertet – dissektion	23
11.30	Flow i krop og sind – parkour	20

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

HEARTS & MINDS